

# Beleid voor hervestiging, humanitaire toelating en community sponsorship

## Two-pager

De two-pagers van EMN Nederland vergelijken de Nederlandse onderzoeksresultaten van EMN-onderzoeken met die van andere EU-lidstaten en waarnemende landen van het EMN. Wat zijn de belangrijkste overeenkomsten en verschillen?

In 2022 onderzocht het Europees Migratienetwerk (EMN) drie verschillende vormen voor het toelaten van vluchtelingen: hervestiging, humanitaire toelating en community sponsorship. Met het hervestigen van vluchtelingen heeft Nederland een lange traditie. Humanitaire toelating is bij uitzondering voor Afghaanse evacués toegepast in 2021-2023 (maart). Nederland heeft momenteel geen community sponsorship programma's.

## 1| Hervestiging

Net als Nederland voerden de meeste andere EU-lidstaten in de periode 2016-2022 hervestigingsprogramma's uit. De mate van ervaringen van de lidstaten lopen echter erg uiteen: sommige landen hebben al lang bestaande programma's (SE, FI, **NL**, IE, FR, BE, DE), terwijl andere beperkte ervaring hebben (BG, CZ, EE, HR, LV, LU, MT, PT, SI) of geen (AT, CY, EL, HU, PL, SK).

### 1.1 Vaststelling van hervestigingsquota

#### **Nederland**

Het jaarlijkse nationale hervestigingsquotum in Nederland is vastgesteld op 500 vluchtelingen. In 2018 is dit tijdelijk verhoogd naar 750, vervolgens is het in 2019 weer teruggebracht naar 500. De hervestigingsinspanningen worden bepaald door het Nederlandse kabinet.

#### **Andere landen**

Net als Nederland hanteren de meeste EU-lidstaten (BE, BG, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LT, **NL**, PT, SE, SI) nationale hervestigingsquota: 6.000 in Duitsland, 5.000 in Frankrijk en Zweden, 1.500 in Finland, 1.250 in België en 1.200 in Spanje. De quota van bovengenoemde landen zijn op nationaal niveau vastgesteld. Landen doen daarnaast toezeggingen binnen het EU-hervestigingsprogramma, waarbij de Europese Commissie coördineert en financiële steun verleent. Sommige lidstaten (BE, DE, ES, FI) stellen hun hervestigingsquota vast op basis van toezeggingen aan de Europese Commissie. Net als in Nederland worden de quota meestal door de regering vastgesteld in overleg met relevante nationale en internationale belanghebbenden.

### Onderliggend EMN-onderzoek

'Resettlement, Humanitarian Admission and Sponsorship Schemes', juli 2023

### Onderzoeksvraag

Hoe, op welke manier, en met welk resultaat is beleid voor hervestiging, humanitaire toelating en sponsoring geïmplementeerd in EU-lidstaten tussen 2016 en 2022?

### Deelnemende landen

Oostenrijk (AT), België (BE), Bulgarije (BG), Cyprus (CY), Tsjechië (CZ), Duitsland (DE), Estland (EE), Griekenland (EL), Spanje (ES), Finland (FI), Frankrijk (FR), Kroatië (HR), Hongarije (HU), Ierland (IE), Italië (IT), Letland (LV), Litouwen (LT), Luxemburg (LU), Malta (MT), Nederland (NL), Polen (PL), Portugal (PT), Slovenië (SI), Slowakije (SK), Zweden (SE)

### 1.2 Geschiktheids- of uitsluitingscriteria en selectieproces

Het selectie- en hervestigingsproces van vluchtelingen verloopt in alle lidstaten in samenwerking met de UNHCR. Voor hervestiging moeten mensen voldoen aan UNHCR-criteria. Na goedkeuring door de UNHCR worden vluchtelingen doorverwezen naar nationale autoriteiten. De beschermingsbehoefte is het belangrijkste criterium. Daarnaast kunnen landen specifieke criteria hebben.

#### **Nederland**

Voor de hervestigingsprogramma's in de periode 2016-2022 golden in Nederland bepaalde criteria en selectieprioriteiten. Deze criteria omvatten geografische prioriteiten, waarbij rekening wordt gehouden met regio's of landen met een hoog aantal ontheemden, en kwetsbaarheid, zoals vastgesteld door de *UNHCR Projected Global Resettlement Needs*. Nederland geeft ook voorrang aan kwetsbare individuen en groepen.

Nederland behoudt het recht om alle aspecten van hervestiging te beoordelen op basis van nationale beleidsrichtlijnen, inclusief het vaststellen van de vluchtelingenstatus. Er wordt ook rekening gehouden met overwegingen van de UNHCR en het hervestigingsprofiel van het Centraal Orgaan opvang Asiel-

zoekers (COA). De bestemmingen voor missies worden bepaald door de *UNHCR Projected Global Resettlement Needs*, EU-prioriteiten, nationale strategische prioriteiten en operationele factoren zoals de veiligheidssituatie. Het algemene doel van Nederland is om een diverse groep vluchtelingen te hervestigen.<sup>1</sup>

### Andere landen

Net als Nederland stellen andere EU-lidstaten (BE, BG, DE, EE, ES, FI, FR, LV, PT, **NL**)<sup>2</sup> criteria vast voor het toelaten van vluchtelingen via hervestiging. Bovendien kijken verschillende landen (DE, EE, ES, FI) bij de selectie van vluchtelingen ook naar de kansen voor integratie in de eigen maatschappij. Daarnaast kunnen landen er veiligheidscontroles uitvoeren en iemand de toegang weigeren als hij of zij wordt beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde en veiligheid, volksgezondheid of de internationale betrekkingen van het land.

Net als Nederland hebben andere lidstaten (BE, BG, CZ, DE, IE, IT, FR, NL, SE) ook geografische prioriteiten voor hervestiging. Duitsland richt zich op het Midden-Oosten en Afrika, met een geplande uitbreiding naar Pakistan. Frankrijk focust vooral op Libanon, Turkije, Jordanië, Niger, Egypte en Tsjaad. Finland en Zweden hebben jaarlijks flexibele quota met verschillende geografische prioriteiten, afhankelijk van de beschermingsbehoeften. Italië baseert de keuze van landen voor hervestiging op de geografische prioriteiten van de Europese Commissie.

Net als Nederland voeren verschillende andere EMN-landen (BE, BG, DE, EE, FI, FR, HR, IE, LU, MT, NL, PT) selectiemissies uit in eerste asiellanden.

## 2| Humanitaire toelating

### Nederland

Als onderdeel van de *Integrated Political Crisis Response* (IPCR)-regelingen van de EU organiseerde Nederland de evacuatie en post-evacuatie van mensen uit Afghanistan. In de periode 2021-maart 2023 zijn 4.540 personen<sup>3</sup> toegelaten tot Nederland. Deze reactie op de Afghaanse crisissituatie was echter uitzonderlijk, Nederland gebruikt humanitaire toelating niet als algemeen middel.

### Andere landen

Net als Nederland heeft ongeveer de helft van de lidstaten (AT, BE, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LT, **NL**, PT)

humanitaire toelatingsregelingen uitgevoerd in de periode 2016-2022. Een groot deel van de gemelde toelatingsprogramma's was, net als de Nederlandse, onderdeel van de *EU Integrated Political Crisis Response* (IPCR) om Afghaanse onderdanen en hun families te evacueren na de val van de Afghaanse regering in 2021. In tegenstelling tot Nederland voerden enkele landen (AT, BE, CZ, DE, FR, IE, IT, LT) (ook) andere humanitaire toelatingsprogramma's uit. Deze liepen uiteen wat geografische focus en opzet van het programma betreft. Italië voert bijvoorbeeld sinds 2015 het programma '*Humanitarian Corridors*' uit, waarmee 4.321 vluchtelingen zijn toegelaten. Ook Frankrijk voerde verschillende humanitaire programma's uit, waaronder voor het toelaten van 500 Syriërs, vier humanitaire missies in Syrië voor Yezidi-vrouwen en hun kinderen, een speciale opvangoperatie voor Afghaanse lokale medewerkers die voor Franse belangen werken en het **UNIV'R-project**.

## 3| Community Sponsorship Programmes

In tegenstelling tot Nederland hebben een paar andere lidstaten (BE, ES, DE, IR) in de periode 2016-2022 *community sponsorship programmes* uitgevoerd. Dit zijn lokale initiatieven die een persoon, groep of organisatie in staat stellen om financiële, sociale en emotionele steun te bieden aan een hervestigde vluchteling of gezin. In België en Spanje zijn de programma's in een proeffase. In navolging van een proefproject lanceerde Ierland in 2019 een nationaal sponsorship-programma. Duitsland introduceerde recentelijk een regulier programma met maximaal 200 extra hervestigingsplaatsen in 2023. In de toekomst hoopt Ierland het aantal toelatingen binnen het programma te verhogen.

## 4| Uitdagingen

Meerdere lidstaten (BG, BE, CZ, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LT, LU, **NL**, PT, SE, SK) ervaren uitdagingen bij de uitvoering van de hervestigings-, humanitaire toelatings- en community sponsorship programmes. De belangrijkste uitdagingen waren onder meer:

- een gebrek aan huisvesting (BE, DE, IE, **NL**, PT);
- hoge uitvalpercentages uit hervestigingsprogramma's (BG, LU, PT);
- beperkingen als gevolg van maatregelen tegen de verspreiding van COVID-19 (BE, DE, FR, IE, IT, LU, SE).

<sup>1</sup> Deze informatie is gebaseerd op de Nederlandse beantwoording van de studievragen (ad-hoc questions).

<sup>2</sup> Dit zijn de lidstaten waarover binnen dit onderzoek informatie beschikbaar is.

<sup>3</sup> Afgerond op tientallen. Betreft het aantal Afghanen te melden als humanitaire toelating in het kader van het EU 2021-2022 programma die tussen 1 januari 2021 tot maart 2023 zijn overgedragen en in Nederland een asielvergunning hebben gekregen (Afghanen die naar andere landen zijn gereisd niet meegerekend).